

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΕΡΡΩΝ

Ο Ιατρικός Σύλλογος Σερρών τα τελευταία χρόνια, χρόνια δύσκολα τόσο από οικονομική όσο και από ψυχολογική άποψη, προσπαθεί να «ανοιχθεί προς τα έξω» και να θέσει τις επαγγελματικές, αλλά και όλες τις υπόλοιπες ικανότητες των μελών του στην υπηρεσία της κοινωνίας. Σκοπός μας είναι, πέρα από την στήριξη των ανθρώπων που έχουν ανάγκη, η τόνωση του ηθικού των συμπολιτών μας, δείχνοντας ότι η Ιατρική κοινότητα ενδιαφέρεται για όλους και δεν παραμένει προσηλωμένη στα στενά δικά της συμφέροντα. Αλλά και η τόνωση του ηθικού των Ιατρών - μελών του Συλλόγου, οι οποίοι αισθάνονται την ικανοποίηση και πληρότητα που νοιώθει εκείνος που προσφέρει, ιδίως όταν η προσφορά είναι μέρος οργανωμένης και συλλογικής προσπάθειας. Αυτό γίνεται με συνέπεια και πολλούς τρόπους, τους οποίους οι παρευρισκόμενοι γνωρίζουν και στους οποίους θωρώ περιττό να αναφερθώ αυτή τη στιγμή.

Ένας τομέας της δραστηριότητάς μας είναι και η αναδρομή στο παρελθόν. Στρέφουμε τη σκέψη προς τους προκατόχους μας, εκείνους οι οποίοι έδρασαν κάτω από πολύ δυσκολότερες συνθήκες και πέρα από το Ιατρικό τους λειτούργημα, πρωτοστάτησαν σε όλους τους εθνικούς και κοινωνικούς αγώνες της πολύπαθης πόλης των Σερρών, αλλά και στην πνευματική και πολιτιστική της άνθηση. Επανελημμένα συγκαταλέχθηκαν στους πρώτους στόχους όσων επιβουλευόταν την ελληνικότητα της Μακεδονίας και κάποιοι θυσιάσαν πολλά, ακόμη και την ίδια τη ζωή τους.

Είναι πολύ συγκινητικό και εξαιρετικά τιμητικό να κρατούμε στα χέρια μας τα παλιά κιτρινισμένα βιβλία του Συλλόγου, από την εποχή που η πόλη ισοπεδωμένη και καρβουνιασμένη μετά τον εμπρησμό, προσπαθούσε να συνέλθει, να κλάψει και να θάψει τους νεκρούς της, να μαζέψει τα ερείπια και σιγά – σιγά ν' αρχίσει να ξαναχτίζει απ' το μηδέν τις εκκλησίες, τα σχολεία, τα εργαστήρια, τα σπίτια και τα όνειρά της για το μέλλον... Γραμμένα με μελάνι από τα χέρια των ίδιων, διότι τότε ο Σύλλογος δεν είχε υπάλληλο. Από τα χέρια που χειριζόταν με όμοια επιδεξιότητα το στηθοσκόπιο πολεμώντας τη φυματίωση, το νυστέρι πολεμώντας τη σήψη, το μικροσκόπιο πολεμώντας την ελονοσία, αλλά και την πένα πολεμώντας την αμάθεια, το βιολί πολεμώντας τη βαρβαρότητα και το τουφέκι πολεμώντας τον εχθρό στη μάχη.

Ήταν πρώτα απ' όλα ανθρωπιστές, μορφωμένοι, πατριώτες, διανοούμενοι, μετά γιατροί και τέλος παθολόγοι, χειρουργοί, γυναικολόγοι, ακτινολόγοι ή όποιας άλλης ειδικότητας της εποχής. Για τη διάγνωση βασιζόταν στις αισθήσεις, τις γνώσεις και το μυαλό τους κι όταν αντιμετώπιζαν δυσκολίες, προσέφευγαν στο Ιατρικά συμβούλια, αναζητώντας τη γνώμη των συναδέλφων τους, αντί για τις σημερινές πολύπλοκες παρακλινικές εξετάσεις. Σ' εποχή με στοιχειώδη κοινωνική πρόνοια, ο κανόνας ήταν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους αφιλοκερδώς στους οικονομικά αδύνατους, συχνότατα αναλαμβάνοντας και το κόστος των φαρμάκων. Είναι πολύ δύσκολο να τους μιμηθούμε, αλλά παρήγορο να νοιώθουμε τις μορφές τους να μας παρακολουθούν από ψηλά.

Ανάμεσά τους ξεχωρίζει ο Ιπποκράτης Μακρής. Στο μητρώο του Συλλόγου μας έχει τον αριθμό 1, με ημερομηνία εγγραφής τον Οκτώβριο του 2013. Δεν ήταν Σερραίος, όμως έζησε τα πιο παραγωγικά χρόνια της ζωής του υπηρετώντας σ' αυτή τη πόλη. Ο επιβλητικός γιατρός με το μούσι, που διέσχιζε τους δρόμους πάντα καβάλα στο άλογο και το όνομά του διαβάζει κανείς σ' ένα μικρό αλλά κεντρικό δρόμο, είναι πραγματικός θρύλος για όλους τους ηλικιωμένους πια, που τον έχουν γνωρίσει. Σκεφτόμασταν μια εκδήλωση προς τιμήν του, αλλά μας πρόλαβε η Εταιρεία Μελέτης και Έρευνας της Ιστορίας των Σερρών. Τη διοργανώνουμε μαζί τους με μεγάλη χαρά και η εκδήλωση γίνεται πολύ καλύτερη απ' ότι θα μπορούσαμε να φανταστούμε.

Ευχαριστούμε λοιπόν την Ε.Μ.Ε.Ι.Σ., τον πρόεδρό της κ. Δημήτριο Δημούδη και τους ερευνητές της ιστορίας κ.κ. Πέτρο Ποδάρα και Ιωάννη Ρίζο για την προσφορά των καρπών των μακρόχρονων και κοπιαστικών αναζητήσεών τους. Ο Ιατρικός Σύλλογος Σερρών εκπροσωπείται από τον τρίτο ομιλητή, τον Ψυχίατρο κ. Μιχάλη Σωτηρίου ο οποίος υπήρξε για πολλά χρόνια εκλεκτό μέλος του και έχει στο ενεργητικό του πλούσιο επιστημονικό, κοινωνικό και συνδικαλιστικό έργο.

Θα καταχραστώ ακόμη λίγο από το χρόνο σας, συνεισφέροντας μια προσωπική μου ιστορία, ή μάλλον μια ιστορία του πατέρα μου Ευγένιου.

Αρχές κάποιου καλοκαιριού στα μέσα της δεκαετίας του 30, ο Ευγένιος ήταν μαθητής του Δημοτικού. Παίζοντας στην αυλή του σπιτιού τους, έπεσε μέσα στον «καμινόλοχο» ο οποίος ήταν ένα σκάμμα για την τροφοδοσία της φωτιάς στο καμίνι. Ο πατέρας του, Αγγελάκης Βάκαλος, ήταν αγγειοπλάστης και το εργαστήριό του βρισκόταν στο ίδιο οικόπεδο με την κατοικία τους, πολύ κοντά στην σημερινή οδό Ιπποκράτους Μακρή. Πέφτοντας, ο μικρός έσπασε το δεξί του πόδι. Έντρομος ο πατέρας, έστειλε να καλέσουν τον οικογενειακό τους γιατρό, φίλο και συμπατριώτη του από τις Σαράντα Εκκλησιές της Θράκης, Σοφοκλή Σκουλίδη, παππού του σημερινού παθολόγου. Ο Σοφοκλής Σκουλίδης έχει τον αριθμό 3 στο μητρώο του Συλλόγου μας, ήταν γυναικολόγος, αλλά πρώτιστα ήταν γιατρός. Βλέποντας το μικρό τραυματία, διέγνωσε αμέσως κάταγμα στη μεσότητα του μηριαίου. Εφάρμοσε προσωρινή ακινητοποίηση και διέταξε να τον στείλουν για ακτινογραφία. Εκείνη την εποχή τέτοιου είδους τραύματα ήταν πολύ σοβαρά, συχνά κατέληγαν στο θάνατο κι ακόμα συχνότερα σε αναπηρία.

Πράγματι, αφού έγινε η ακτινογραφία κι επιβεβαιώθηκε η διάγνωση, ο τραυματίας επέστρεψε στο σπίτι. Σε λίγο κατέφθασε ο Σκουλίδης συνοδευόμενος από τον Ιπποκράτη Μακρή, ο οποίος σαν χειρουργός με τεράστια πολεμική εμπειρία, ήταν πολύ πιο κατάλληλος για το περιστατικό. Οι δυο τους, με τη βοήθεια του Αγγελάκη, ανέταξαν με έλξη και χωρίς αναισθησία το κάταγμα. Κατόπιν, τύλιξαν σφικτά γύρω από ολόκληρο το πόδι του Ευγένιου φαρδύ λευκοπλάστη, ένα στρώμα βαμβάκι, μερικά στρώματα επίδεσμο κι εφάρμοσαν νάρθηκα τον οποίο κατασκεύασαν με σανιδάκια. Αμέσως μετά, έστειλαν το παιδί για νέα ακτινογραφία, από την οποία διαπίστωσαν ότι η ανάταξη ήταν ικανοποιητική. Τέλος, τον ξάπλωσαν στο μεγάλο κρεβάτι και εφάρμοσαν στο πόδι του έλξη με κορδόνι, τροχαλία και βαρίδια τα οποία δανείστηκαν από τον αργαλειό κάποιας γειτόνισσας.

Ο Ευγένιος, έμεινε έτσι ακινητοποιημένος, πάνω από ενάμιση μήνα. Ανά εβδομάδα, κατέφθανε με το άλογο ο Μακρής, εξέταζε το τραύμα και με τη μεζούρα μετρούσε το μήκος του ποδιού συγκριτικά με το άλλο πόδι. Ανάλογα με το αποτέλεσμα προσέθετε βάρος στην έλξη ή αφαιρούσε.

Κάποιο πρωί Κυριακής, ενώ όλοι οι άλλοι έλειπαν στην εκκλησία και η μητέρα του τραυματία Ελένη είχε μείνει μόνη μαζί του για να τον φροντίζει, τον πλησίασε και του είπε συνωμοτικά: «Τώρα θα κάνουμε κάτι, αλλά δεν θέλω να το πεις σε κανέναν!». Έλυσε με προσοχή την έλξη και σιγά – σιγά, βοήθησε το γιό της να σηκωθεί. Τον έβαλε να σταθεί για μερικά δευτερόλεπτα στα πόδια του, παρατηρώντας με αγωνία. Όταν η μητρική της καρδιά ησύχασε, βλέποντας ότι το παιδί της δεν θα έμενε ανάπηρο, τον ξάπλωσε πάλι στο κρεβάτι και τοποθέτησε την έλξη. Πειθαρχικός ο Ευγένιος, δεν ανέφερε ποτέ τίποτα σχετικό, παρά μόνο μετά το θάνατο της Ελένης κι αυτό σαν φόρο τιμής στην αγάπη της.

Οι εβδομάδες της ακινησίας κύλησαν αργά μέσα στη ζέστη του καλοκαιριού, ενώ τα άλλα παιδιά έπαιζαν έξω. Ο Μακρής έφθασε με το άλογο και με προσοχή, αφαίρεσε το νάρθηκα. Μετά από μερικές ακόμα επώδυνες στιγμές κατά την αποκόλληση του λευκοπλάστη, βοήθησε τον τραυματία να σηκωθεί. Τις επόμενες μέρες, προοδευτικά, άρχισε να χρησιμοποιεί το πόδι του. Όταν ξεκίνησε η επόμενη σχολική χρονιά, όλα ήταν εντάξει. Το πόδι εκείνο παρέμεινε ελάχιστα πιο κοντό από το αριστερό, χωρίς όμως να προκαλεί καμία αναπηρία, χωλότητα ή δυσκολία στη βάδιση και στο τρέξιμο. Ο Ευγένιος υπηρέτησε κανονικά ως πλήρως ικανός στο στρατό. Δούλεψε σκληρά, σαν αγγειοπλάστης κι ο ίδιος, χειριζόμενος τον τροχό κι αργότερα την πέδη της μηχανής, άπειρες φορές με το «σπασμένο»

πόδι, μεγαλώνοντας μια εξαμελή οικογένεια. Σήμερα, στα ενενήντα ένα του, ο πατέρας μου περπατάει χωρίς μπαστούνι στους δρόμους της πόλης κι αναφέρει πάντα με ευγνωμοσύνη τους γιατρούς που τον γλύτωσαν από την αναπηρία, ίσως κι απ' το θάνατο.

Αυτή η μικρή οικογενειακή ιστορία, ήταν ο τρόπος με τον οποίο έμαθα για πρώτη φορά κάποια πράγματα για το ποιος ήταν ο Ιπποκράτης Μακρής. Ας θεωρηθεί ως ο δικός μου προσωπικός φόρος τιμής σ' αυτές τις δύο εξαιρετικές μορφές. Τον Ιπποκράτη Μακρή και το Σοφοκλή Σκουλίδη.

Αλλά για τον Ιπποκράτη Μακρή, ανυπομονούμε όλοι ν' ακούσουμε αμέσως περισσότερα...

*Άγγελος Ευγ. Βάκαλος,
Ιατρός, Ωτορινολαρυγγολόγος
Διδάκτωρ Ιατρικής του Α.Π.Θ.
Πρόεδρος Δ.Σ. του Ιατρικού Συλλόγου Σερρών*